

Баланың сабақ үстіндегі мінез-құлқын бақылау карточкасы
(авторы Л.М.Денякина)

Топтың аты: Кіші тобы

Зерттелген күні: 02.09.2024ж

Баланың аты-жөні: Алтынбеков Сардар

Жасы: 2-3жас

Талдау өлшемдері	Бағалау деңгейі		
	жоғары	орташа	төмен
<i>1. Мінез-құлық ерекшеліктері</i>			
1.1. Тәрбиешіні зейін қойып Тыңдайды немесе алаңдайды		+	
1.2. Болады немесе болмайды дегенді түсінеді. Ойыншықтарын сұрағанда оларды іздейді.		+	
<i>2. Тапсырманы орындау әрекетінің ерекшеліктері</i>			
2.1. Сенсорлық дамуы Заттардың екі формасын айыра алады.		+	
2.2. Көршісіне еліктейді		+	
2.3. Тез немесе баяу жұмыс істейді		+	
2.4. Тапсырмаға қызығады немесе қызықпайды	+		
2.5. Ойнағанда заттардың дыбыстарын қайталайды.		+	
2.6. Қозғалуы Ұзақ жүреді, дене қалпын жүргенде өзгертеді.		+	
2.7. Орындай алатын ісі Қою тамақты қасықпен өзі жейді.		+	
<i>3. Алынған нәтижені қалай бағалайды</i>			
3.1. Әр түрлі формадағы заттардың ішінен көрсеткен және айтылған затты тауып алады.		+	

3.2. Жиі көретін іс-қимылдарды орындай алады.		+	
3.3. Абайлап, кедергілерден аттайды.		+	

Қорытынды:

Алтынбеков Сардар бағалау деңгейі орташа деңгейді көрсетті. Сардардың мінез-құлқы жақсы. Балалармен жақсы қарым-қатынас құрады. Тамақты өзі жей алады. Кедергілерден өтеді. Даму деңгейі жасына сай келеді.

Баланың сабақ үстіндегі мінез-құлқын бақылау карточкасы
(авторы Л.М.Денякина)

Топтың аты: Ересек топ

Зерттелген күні:04.09.2024ж

Баланың аты-жөні: Амантиева Наргиз

Жасы: 4жас

Талдау өлшемдері	Бағалау деңгейі		
	жоғары	орташа	төмен
<i>1. Мінез-құлық ерекшеліктері</i>			
1.1. Тәрбиешіні зейін қойып Тыңдайды немесе алаңдайды		+	
1.2. Тапсырманы жаңғалақтанып немесе қадала орындайды			+
<i>2. Тапсырманы орындау әрекетінің ерекшеліктері</i>			
2.1. Басынан аяғына дейін дербес әрекет етеді		+	
2.2. Көршісіне еліктейді		+	
2.3. Тез немесе баяу жұмыс істейді		+	
2.4. Тапсырмаға қызығады немесе қызықпайды	+		
2.5. Оны ынтамен немесе ұқыпсыз орындайды		+	
2.6. Жұмысты аяқтап үлгереді немесе аяқталмаған күйінде қалдырады		+	
2.7. Қиындықтарға немесе сәтсіздіктерге қалай қарайды:жеңуге тырысады,әрекеттерін қайталайды; тәрбиешіден көмек сұрайды немесе оған сұрақ қояды;қайырылмайды,бірақ көмекті қажетсінеді		+	
<i>3. Алынған нәтижені қалай бағалайды</i>			
3.1. Өз жұмысына сүйсінеді,		+	

қанағаттанады			
3.2. Жіберген қателіктері немесе аяқталмаған Істері үшін қамығады			+
3.3. Немқұрайды қарайды		+	

Қорытынды:

Амантиева Наргиздің бағалау деңгейі орташа деңгейді көрсетті. Наргиздің мінез-құлқы жақсы. Балалармен жақсы қарым-қатынас құрады. Өз жұмысына сүйсінеді, қанағаттанады. Жіберген қателіктері немесе аяқталмаған істері үшін қамығады.

Хаттама№1

Зерттеуші топ: Кіші тобы

Зерттеу уақыты:06.09.2024ж

Әдістеме: «Пішіндер қорабы»

Мақсаты:

Пішіндерді қаншалықты қабылдағанын анықтап,баға беру және кеңістік қатынасты,қабылдау дағдыларын бақылау;пішіндердің кеңістікте орналасуын талдау жасау дағдылары.

Өтілу барысы:

Баланың алдына бүктелген пішіндер және қиындылармен қорап қойылады.**Ережесі:** «Бұл үйшікте ойыншықтар мекендейді.Әрқайсысының өзінің есіктері бар.Әр пішіннің есіктерін орналастыр.

-Балалар шамамен көру арқылы тапсырманы орындайды-2 балл.

-Бала көзбен жиі өлшем жасайды,пішіннің қиындысысын қайта-қайта қойып,сәйкес орнына қою арқылы тапсырманы орындайды-1балл.

-Бала тапсырманы орындай алмады-0 балл.

Хаттамада бала тапсырманы қалай орындағаны (көру немесе қайталау әдісі арқылы) түртіліп,белгіленеді, «Қосымша» бөлімінде бала тапсырманы орындаған кезде айтылған сөздері тіркеледі,сонымен қоса баладан таныс пішіндердің атауларын атауға тапсырма беру (мысалы,төртбұрыш,тіктөртбұрыш) және бала бұл тапсырманы орындай алды ма.

Қорытындысы:

2 балл жинағандар:

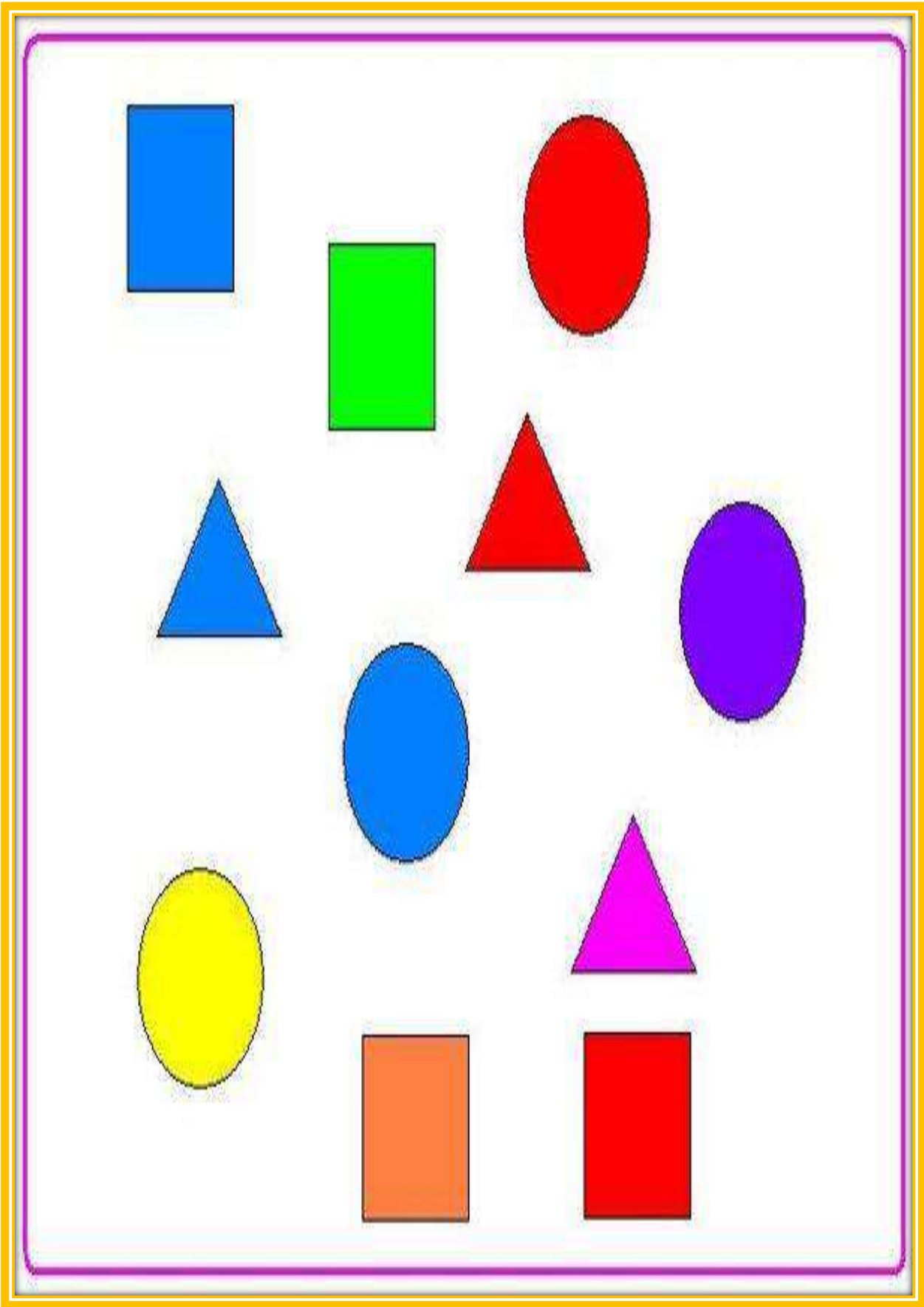
Абай Аян

Аманжол Рахман

Асқар Ернат

Бердібай Нұрсая

Жанкелді Асылым

Хаттама№2

Зерттеуші топ: Ортаңғы тобы

Зерттеу уақыты:09.09.2024ж

Әдістеме: «Араға көмектес»

Мақсаты: Беске дейінгі санау білімдерін тексеру.

Тапсырма: Араға барлық гүлдерді реті бойынша ұшып өтуге көмектес.

Даму деңгейінің қорытындысы:

Төмен – тапсырманы орындауда қиналды, тапсырманы орындай алмады.

Орташа – берілген тапсырманы жартылай орындады.

Жақсы – берілген тапсырманы толық орындады.

Қорытындысы:

Жақсы деңгей:

Аманғос Нұрәли

Асан Асылжан

Болат Нурислам

Ерболатқызы Ақерке

Төмен деңгей:

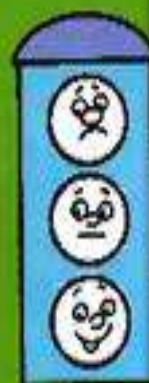
Сергей Арсен

Тулин Асан

Нұраддин Илияс

Алтынбеков Сардар

Асан Асылжан

Хаттама №3

Зерттеуші топ: Ересек тобы

Зерттеу уақыты: 10.09.2024ж

Әдістеме: «Графикалық диктант» (Д.Б.Эльконин)

Мақсаты:

Әдістемені қолдану арқылы бала үлкендердің айтқанын зейін салып тыңдауы, сөзбен түсіндірген тапсырмалады дәл орындай алатындығы, қағаз бетіне сызықтарды айтылған бағытта түсіретіндігі, тапсырманы өз бетімен орындауға мүмкіндігі анықталады.

Тапсырманы орындату үшін әр балаға тор көз дәптердің бір парағына төрт нүкте түсіріліп беріледі. Психолог балаларға тапсырманы орындау ретін түсіндіреді: «Біз қазір осы параққа әр түрлі ою-өрнек саламыз. Оларды қолдарыңнан келгенше әдемі етіп салуға тырысыңдар. Ою-өрнек жақсы шығу үшін

менің айтқан сөзімді жақсылап тыңдаңдар. Мен сендерге неше клетка бойыменен

қалай қарай сызық жүргізу керек екенін айтып отырамын. Тек мен айтқан сызықтарды ғана жүргізіндер. Әр сызықты аяқтағаннан соң қаламды қағаздан алмастан келесі жолды сол жерден бастайсыңдар.

Енді қаламды оң қолдарыңа алыңдар. Оң қолдарыңды көтеріңдерші. Мен, сызықты оңға қарай жүргізіндер дегенде оны мына қабырғаға қарай жүргізесіндер (оң жақтағы қабырға көрсетіледі, немесе оң жақта орналасқан зат айтылады және тақтада оң жаққа қарай сызық сызылып көрсетіледі). Мен бір клетка бойымен оңға қарай сызық түсірдім. Енді борды тақтадан алмай екі клетка бойымен жоғары қарай сызық сызамын. Ою-өрнек түсіру үшін сызықты енді солға қарай бұрып түсіремін. Сол қолдарыңды көтеріңдерші. Сызықты терезеге қарай түсірсек ол солға қарай болады (Сол жақта орналасқан зат аталады). Борды тақтадан алмай осы бағытта үш клетка бойымен сызық түсіремін. Бұл өрнекті қалай салу керек екенін барлығың түсіндіңдерме? – деген сұрақтан кейін балаларға бірінші өрнекті салғызу керек.

«Осы өрнекті өздерің салыңдар. Қаламды ең жоғарғы клеткаға қойыңдар. Енді менің түсіндіруім бойынша ою-өрнекті асықпай салыңдар». Психолог балалардың әрекеті қандай болатынын олардың жұмыс темпіне қарай айтып отырады. Балалардың барлығы әр сызықты толық аяқтауына мүмкіндік жасауы қажет. Сондықтан орындау уақыты шектелмейді.

Психолог, өзінің айтуы бойынша жасалған өрнекті тексеріп болғаннан соң, зерттенушілерге 1-2 минут ішінде оюды өздігімен жалғастырып салуына мүмкіндік береді. Тапсырманы орындау барысында балалардың жұмысын мақтап, сызықтары қисық шыққандарға: «қолың біраз жаттыққаннан соң жақсы салатын боласың», деп оларға үлкен үмітпен қарайтынын білдіріп отырады, бірақ ешқандай қосымша түсіндірудің қажеті жоқ.

Бірінші жаттығуды орындап болғаннан соң оны жалғастырудың қажеті жоқ екені түсіндіріліп, келесі ою-өрнекті салу үшін қаламды қай клеткаға қою керек, одан сызықтарды қалай қарап түсіру реті бұрынғы үлгі бойынша жүргізіледі. Әр тапсырманы орындауға 1, 5-2 минут уақыт беріледі. Барлығы төрт тапсырма орындалады.

Нәтижені бағалау.

Бірінші жаттығу бағаланбайды. Келесі жаттығуларды бағалағанда тапсырманың психологтың айтуы бойынша орындалған бөлігі мен балалардың өз бетімен орындаған өрнектері бөлек бағаланады.

Бағалау шкаласы:

- ою-өрнек дәл орындалса – 4 балл (қолы дірілдегені, жұмыс лас орындалғаны қате деп есептелмейді).
- бір сызық дұрыс жүргізілмесе – 3 балл
- бірнеше қате жіберілсе – 2 балл.
- кейбір элементтері ғана нұсқауға сай келсе – 1 балл.
- ешқандай ұқсастық болмаса – 0 балл.
- бала жұмысты өз бетімен жалғастырса оның салған өрнектері осы шкала бойынша бағаланып онда жинаған ұпайлар жалпы баллға қосылады.

Баланың әр тапсырманы психолог сөзі бойынша және өз бетімен орындағандарының баллдарын қосу арқылы қорытынды бағасы шығарылады. Жалпы балл 0 (ең төменгі көрсеткіш) ден 16-ға (ең жоғарғы көрсеткіш) дейін болады. Жоғарғы көрсеткіштер баланың сөзбен түсіндірген тапсырманы орындай алатындығын және майда қимыл әрекеттерінің жетілгенін көрсетеді.

Қорытындысы:

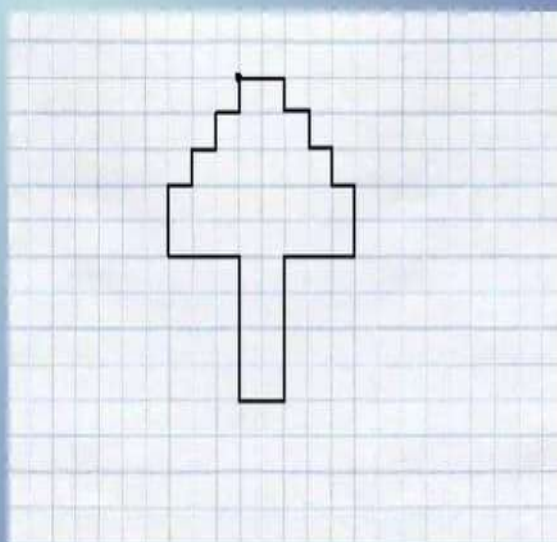
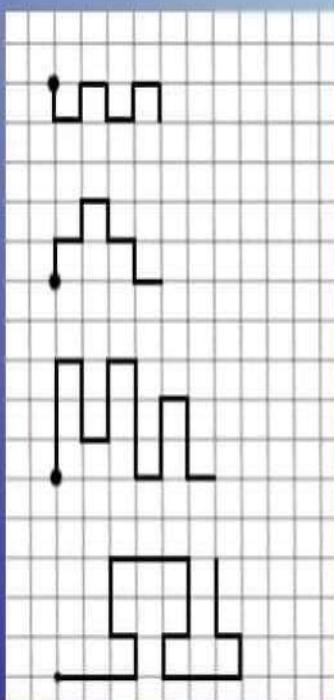
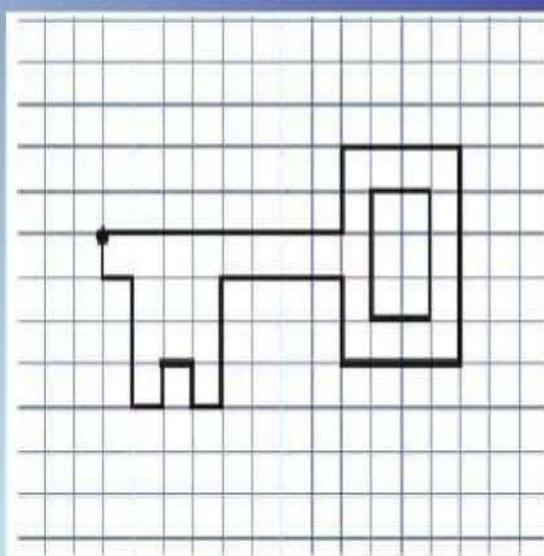
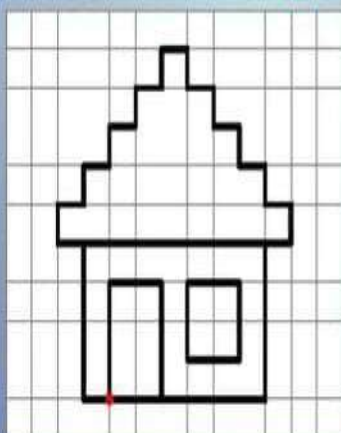
4 балл жинағандар:

- 1.Ақниетұлы Кеңесары
- 2.Ержан Жаннұр

3 балл жинағандар:

- 1.Ералы Ернар
- 2.Шотаева Айша
- 3.Самат Махамад
- 4.Жолдасбек Марлен

Графический диктант

Хаттама №4

Зерттеуші топ: Ересек тобы

Зерттеу уақыты: 17.09.2024ж

Әдістеме: «Фигураны тап»

Мақсаты: Бұл әдістеме баланың зейін деңгейін анықтауға арналған. Әдістемеде балаларға сурет ұсынылады.

Нұсқау: «Баланың алдына қатарынан бес сурет қойылады. Сурет сол жақта орналасқан тігінен оң жақта тұрған бөлек төрт суреттің біреуіне ұқсайды. Тезірек сол ұқсас суретті тауып көрсету».

Алдымен байқау үшін баланы бір суретті табуға шақырады. Кейіннен зерттеуші балалардың түсінгеніне көз жеткізген соң, бірден онға дейінгі суреттерді табуға шақырады. Эксперимент бала он тапсырманы аяқтағанға дейін жалғасады, бірақ уақыты 1,5 минуттан аспауы керек.

Бағалау нәтижесі

10 ұпай - бала барлық тапсырманы 45 секундта шешті.

8-9 ұпай - бала барлық тапсырманы 45-50 секундта шешті.

6-7 ұпай - бала барлық тапсырманы 50-60 секундта шешті.

4-5 ұпай - бала барлық тапсырманы 50-70 секундта шешті.

2-3 ұпай - бала барлық тапсырманы 70-80 секундта шешті.

0-1 ұпай - бала барлық тапсырманы 80 секундта шешті

10 ұпай - өте жоғары.

8-9 ұпай - жоғары.

4-7 ұпай - орташа.

2-3 ұпай - төмен.

0-1 ұпай - өте төмен.

Қорытындысы:

10 ұпай-өте жоғары:

1.Изтлеуова Жанель

2. Кенжебеков Али

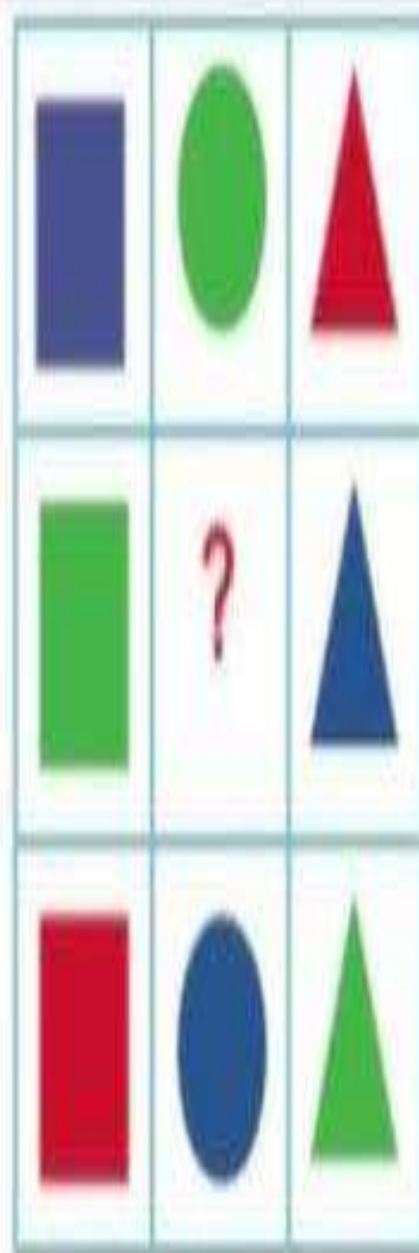
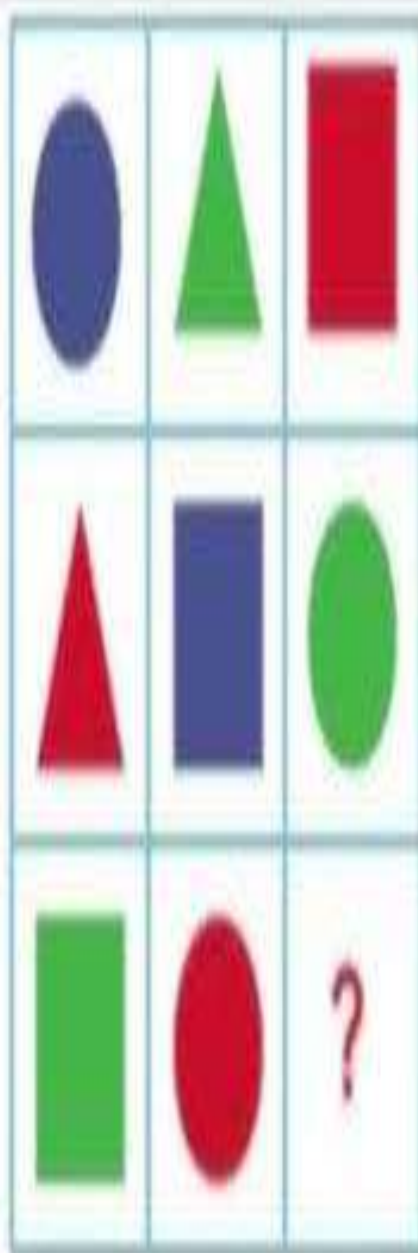
3.Қанат Ибрахим

4-7 ұпай орташа:

1.Ералы Ернар

2.Кабиев Ислам

3.Серік Айша

Хаттама №5

Зерттеуші топ: Ересек тобы

Зерттеу уақыты: 19.09.2024ж

Әдістеме: «Артық затты көрсет»

Мақсаты: баланың бейнелі-қисынды ойлауын, талдау және жинақтау ақыл-ой операцияларын зерттеу.

Тапсырманың сипаттамасы: балаларға ұсынылатын суреттер топтамасындағы әртүрлі заттарға мынадай

нұсқаулықтар қоса берілген: «Бұл суреттердің әрқайсысында бейнеленген 4 заттың біреуі артық

болып табылады. Суретке зер сала қарап, қандай заттың артық екенін және неге артық екенін анықтаңдар». Тапсырманы орындауға 3 минут беріледі.

Нәтижелерді бағалау

10 балл – бала 1 минутқа жетпейтін уақыт ішінде мұндағы артық заттарды атап, олардың неліктен артық болатынын түсіндіре келе, өзінің алдына қойылған міндетті шешті.

8–9 балл – бала бұл міндетті 1–1,5 минут ішінде дұрыс шешті.

6–7 балл – бала тапсырманы 1,5–2 минут ішінде орындады.

4–5 балл – бала тапсырманы 2–2,5 минут ішінде орындады.

2–3 балл – бала тапсырманы 2,5–3 минутта орындады.

0–1 балл – бала 3 минут уақытта тапсырманы орындай алмады.

Даму деңгейі туралы қорытындылар

10 балл – жоғары деңгей.

8–9 балл – орташа- жоғары деңгей.

4–7 балл – орташа деңгей.

2–3 балл – орташа-төменгі деңгей.

0–1 балл – төменгі деңгей.

Қорытындысы:

Орташа деңгей

1. Жандарбекқызы Аяла

2. Жолдасбеко Марлен

3. Сақтағанқызы Сезім

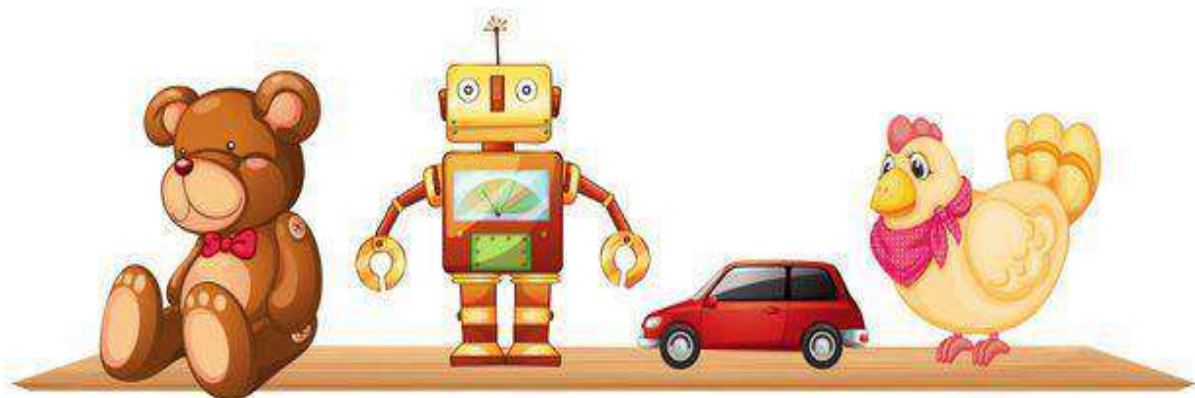
4. Туребиева Аяна

Төмен деңгей:

Қуанышбаева Томирис

Байқара Меруерт

Қанатов Ибрахим

Хаттама№6

Зерттеуші топ: Ортаңғы тобы

Зерттеу уақыты:23.09.2024ж

Әдістеме: «3 түрлі құрастырмалы матрешка»

Мақсаты:Бала ережені қаншалықты түсінгенін анықтау,қабылдау дағдыны анықтау,көрнекі-қозғалыс ойлау қабілетінің деңгейін бағалау.

Өтілу барысы:

Балаға матрешканы көрсетеді,психолог ойыншықты шашып тастайды,содан соң қайтадан жинап,құрастырады.Одан кейін матрешканы балаға береді және оған қайталауға тапсырма беріледі.Бала ең үлкен және ең кішкентай матрешканы көрсету керек,бой-бойымен орналастыру қажет.

Бағалау критерийлері:

-Бала ережені түсініп,өздігімен қайталау арқылы матрешканы шашып қайта құрады-2балл.

-Бала үлкендердің көмегімен тапсырманы орындайды-1балл.

-Бала тапсырманы орындай алмайды-0балл.

Хаттамада баланың тапсырманы қаншалықты орындағаны туралы жазылып,тіркеледі, «Қосымша» бөлімінде-бала матрешкаларды бой-бойымен орналастырғандығы туралы мәлімет тіркеледі.

Қорытындысы:

2 балл жинағандар:

- 1.Асан Асылжан
- 2.Ерболатқызы Ақерке
- 3.Ерғазы Кәусар
- 4.Нұрадин Ілияс

1 Балл жинағандар:

- Болат Рахман
Марат Мадияр
Самат Дәулет
Сыгаев Санжар
Абибулла Рахымжан
Есентаев Хамза

Хаттама №7

Зерттеуші топ: Ересек тобы

Зерттеу уақыты: 26.09.2024ж

Әдістеме: «Жыл мезгілдері» ойыны

Мақсаты: қарапайым бейнелік түсініктердің даму деңгейін бағалау.

Тапсырма: балаға суретті көрсетіп, оған мұқият қарауды және осы суреттің әрбір бөлігінде жылдың қай мезгілі бейнеленгенін айтуын сұрайды. Осы тапсырманы орындауға бөлінген 2 минут уақыт

ол тиісті жыл мезгілін атап қана қоймастан, сондай-ақ өзінің шешімін дәлелдеуге тиіс болады,

яғни өзінің неге осылай ойлайтынын түсіндіруі, өзінің ойынша суреттің осы бөлігінде жылдың басқа бір мезгілі емес, нақ осы мезгілі бейнеленгенін көрсетуі тиіс.

Даму деңгейлері

Жоғары деңгей – бала бөлінген уақыт ішінде барлық суреттерді дұрыс атап, оларды жыл мезгілдерімен байланыстырды және суретте нақ осы жыл мезгілінің бейнеленгенін білдіретін белгілерді дұрыс көрсетті.

Орташа- жоғары деңгей – бала барлық суреттердегі жыл мезгілдерін дұрыс анықтады, бірақ суретте нақ осы жыл мезгілінің бейнеленгенін білдіретін белгілерді атай алмады.

Ортаңғы деңгей – бала барлық суреттердегі жыл мезгілдерін

Орташа- төменгі деңгей – бала кескіні бойынша 2 затты анықтап, дұрыс атады.

Төменгі деңгей – бала кескін бойынша 1 затты анықтап, дұрыс атады немесе мүлде тапсырманы орындай алмады.

Қорытындысы:

Ортаңғы деңгей.

1. Ақниетұлы Кенесары
2. Амантиева Наргиз
3. Ержан Жаннұр
4. Серік Айша

Төменгі деңгей:

- Амангелді Бекет
Қасымжан Мұхаммеджан
Сакишова Адина

Хаттама №8

Зерттеуші топ: Ортаңғы Ақбөбек топ

Зерттеу уақыты: 30.09.2024ж

Әдістеме: «Көлеңкесін тап»

Мақсаты: Суреттердің көлеңкесін табу арқылы балалардың қабылдауын дамыту.

Барысы: Балаларға әртүрлі суреттер мен сұлба беріледі. Суреттердің көлеңкесін табу арқылы балалардағы қабылдау процесінің қаншалықты дамығандығы байқалады. Егер балалар суреттердің көлеңкесін таба алмаса, онда балаларға қабылдау процесін дамытуға арналған жаттығулар жүргізілу керек. Жұмыс барысының нәтижесін анықтай келе, педагог-психолог қабылдауы төмен балалармен психокоррекциялық жұмыстар жүргізеді.

Даму деңгейінің қорытындысы:

Төмен – тапсырманы орындауда қиналды, тапсырманы орындай алмады.

Орташа – берілген тапсырманы жартылай орындады.

Жақсы – берілген тапсырманы толық орындады.

Қорытындысы:

Төменгі деңгей:

Нұрадин Ілияс

Асам Асылжан

Алтынбеков Сардар

Орташа деңгей:

Асылбекова Алуа

Ермағанбетова Амина

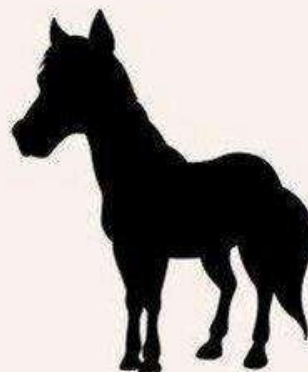
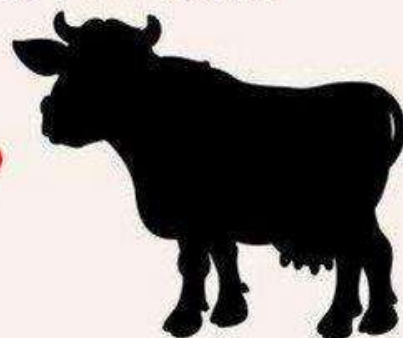
Құралай Асылым

Нұрбекқызы Мейірім

Сатыбалдина Мариям

Сергей Арсен

Көлеңкесін тап

Хаттама№8

Зерттеуші топ: Ортаңғы тобы

Зерттеу уақыты:01.10.2024ж

Әдістеме: «Қиылған суреттер 2-3 құрылымды»

Мақсаты:Көрнекі-қозғалыс ойлау қабілетінің дамуын бағалау,көру дағдысының деңгейін анықтау(элементтер бірлестігін біртұтас бейнеге қалыптастыру).

Өтілу барысы:

Баланың алдына екіге бөлінген сурет беріледі.Бөліктерді тек қозғау үшін орналастырмау,сондай-ақ қажетті кеңістік жағдай туғызу.Ересектербылай деп сұрақ қояды: «Қалай ойлайсың,бұл суретте не салынған?Екі бөлікті қосқанда не шығады?»

Тапсырманы орындап болғаннан кейін сурет алынады,содан соң үш бөліктен тұратын суретті ұсынады және соған байланысты тапсырма беріледі.

Бағалау критерийлері:

-Екі тапсырманың суреттерін дұрыс жинап,суреттерде не салынғанын тапты-2балл.

-Бала қайталау арқылы тапсырманы орындады-1балл.

Бала қайталау әдісін көп қолданып, тапсырманы орындай алмады-0балл.

Хаттамада бала тапсырманы орындаған кезде суретті таба алды ма және қанша рет қайталап орындағандығы туралы жазылады, «Қосымша»бөлімінде бала қай қолмен жұмыс жасағаны туралы тіркеледі.

Қорытындысы:

2 балл жинағандар:

Айтмамбетова Айлин

Алтынбеков Сардар

Амағос Нұрәли

Асан Асылжан

Болат Нурислам

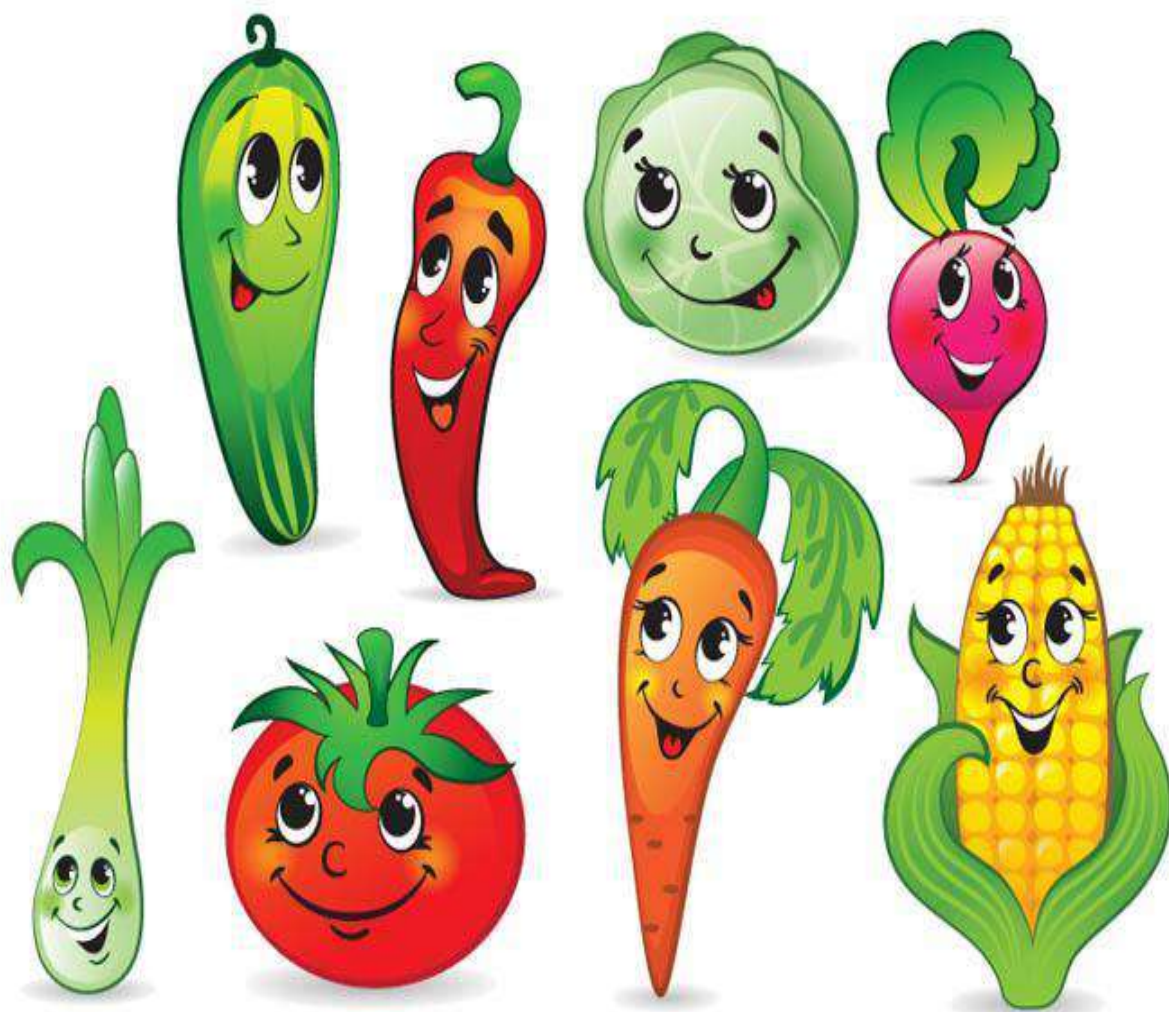
Ерболатқызы Ақерке

1 балл жинағандар:

Ерғазы Кәусар

Жақсыбергенова Ясмин

Құралбай Асылым

Хаттама №9

Зерттеуші топ: Ересек Өркен тобы

Зерттеу уақыты: 02.10.2024ж

Әдістеме: «Суретте қандай заттар жасырылған»

Мақсаты: кескіні бойынша бейненің тұтас қабылдануын (ұғынуын) анықтау.

Тапсырма: балаға заттардың кескіні бейнеленген сурет ұсынылады.

Онда қандай заттардың (барлығы бесеуі бейнеленген) жасырынғанын анықтау керек.

Даму деңгейлері

Жоғары деңгей – бала кескіні бойынша барлық 5 затты анықтап, дұрыс атады.

Орташа- жоғары деңгей – бала кескіні бойынша 4 затты анықтап, дұрыс атады.

Ортаңғы деңгей – бала кескіні бойынша 3 затты анықтап, дұрыс атады.

Орташа-төменгі деңгей – бала кескіні бойынша 2 затты анықтап, дұрыс атады.

Төменгі деңгей – бала кескін бойынша 1 затты анықтап, дұрыс атады немесе мүлде

тапсырманы орындай алмады.

Қорытындысы:

Жоғары деңгей

Қанат Каусар

Аби Айлин

Сергей Айлин

Сарсенбаева Аяла

Орташа деңгей

Жұмағалиев Алдияр

Жұлқар Арман

Жангазина Айида

Айболатқызы Бақыт

Асылбек Мұхаммад

Төменгі деңгей

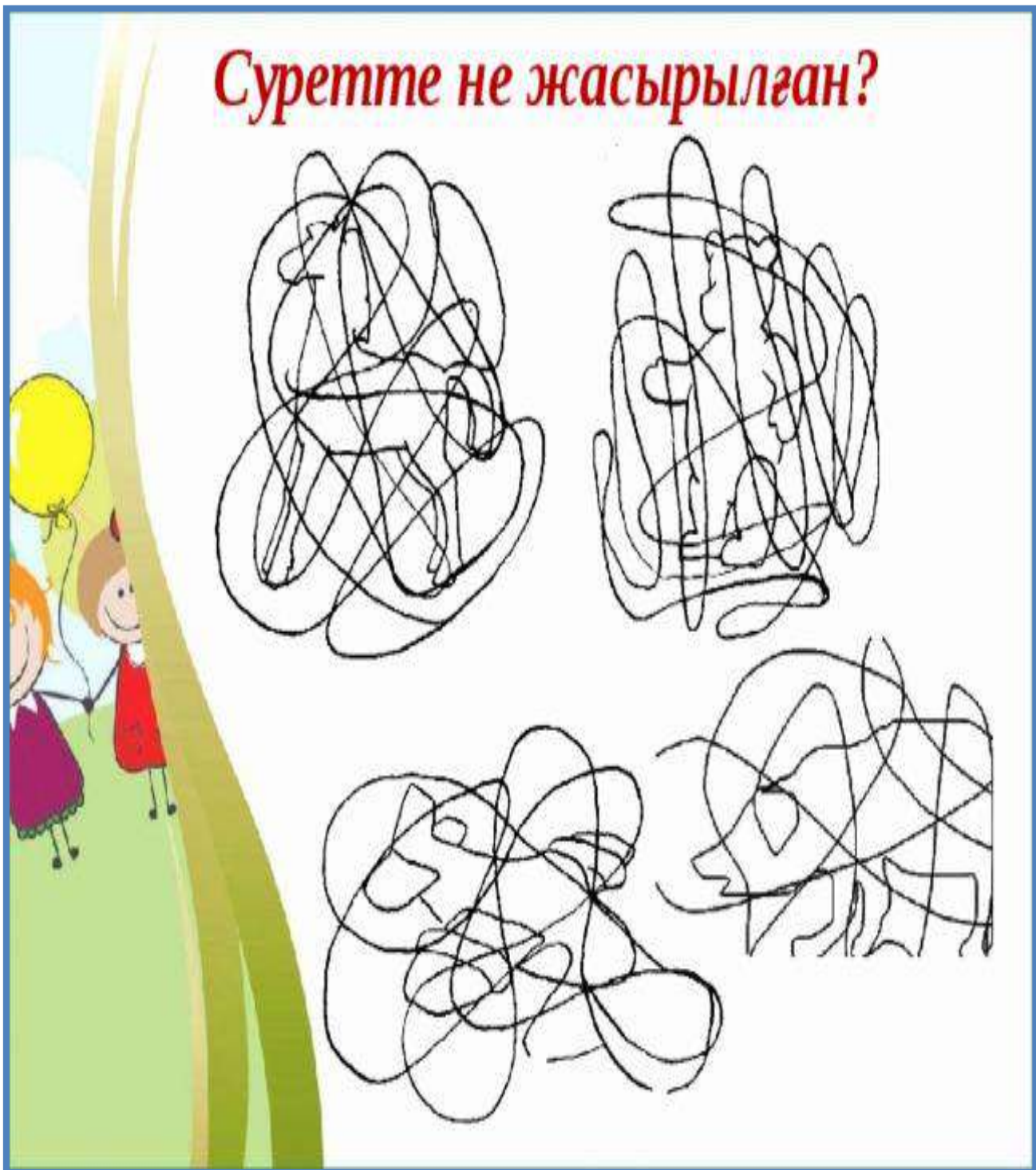
Самат Айлин

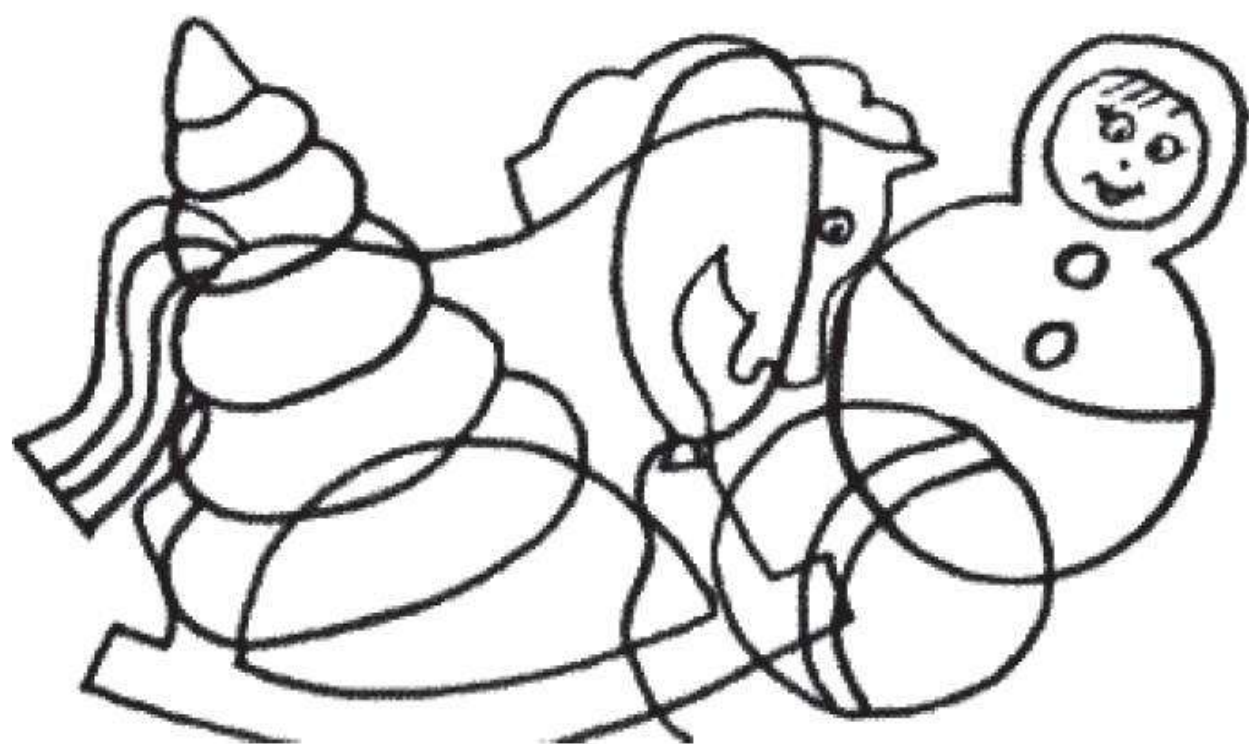
Ермұхан Ернияз

Сембай Саяжан

Ахмедчина Амиля

Суретте не жасырылған?

Хаттама №10

Зерттеуші топ: 3-4 жас тобы

Зерттеу уақыты: 03.10.2024

Әдістеме: «Түрлі түсті кубиктер»

Мақсаты: түстердің қабылдауын анықтауы және бағалау, оларды сәйкестендіру, ұқсастықтарын табу, түстердің атауларын білу, ауызша нұсқау бойынша жұмыс жасау дағдыларын қалыптастыру.

Өтілу барысы:

Психологпен балада бірдей түстер жиынтық кубиктер бар (көк, сары, жасыл, қызыл).

1) Психолог кубиктің біреуін алып, балаға дәл осындай кубиктің көрсетуін өтінді. Басқа кубиктермен де осындай тапсырмалар орындалады.

2) Балаға қызыл кубикті көрсетуін өтінеді, содан кейін көк, сары және жасыл.

3) Психолог кезекпен кубиктерді алып, балаға қандай түс деп сұрақ қойып отырады.

Бағалау критерийлері:

- Бала кубиктерді дұрыс көрсетіп, атауларын айтады - 2 балл.

- Бала кубиктерді дұрыс көрсетеді, бірақ атауларын шатастырады - 1 балл.

- Бала тапсырманы орындай алмады - 0 балл.

Хаттамада бала 3 тапсырманы қалай орындайтыны және қандай түсті білмей қалғандығы туралы жазылып, тіркеледі.

Қорытындысы:

2 балл жинағандар:

Қанат Ибрахим

Амантиева Наргиз

Ержан Жаннұр

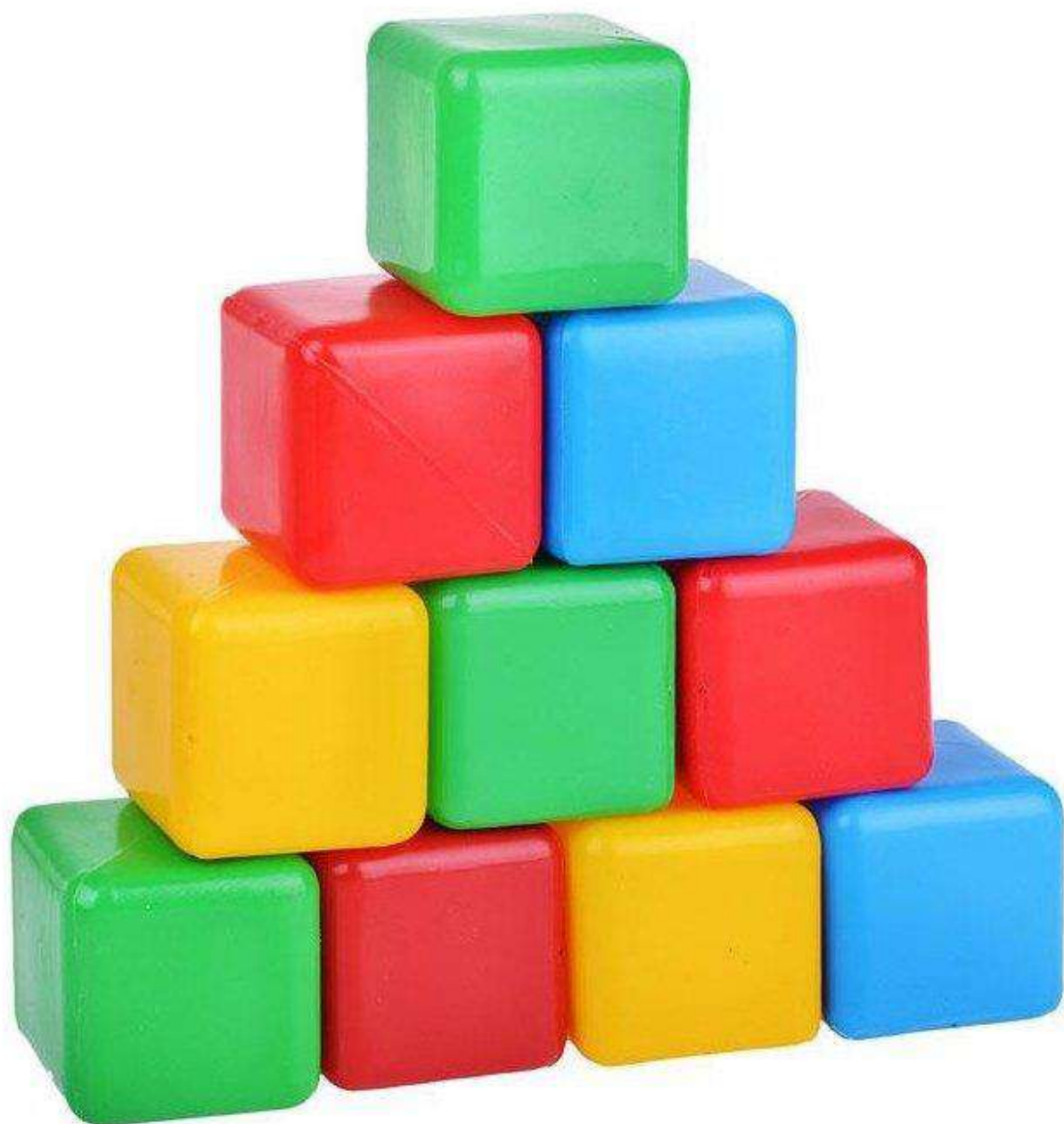
Есбулганов Айәмір

1 балл жинағандар:

Серік Айша

Самат Махамад

Туребиева Аяна

Анықтама №11

Зерттеуші топ: Кіші тобы

Зерттеу уақыты: 04.10.2024ж

Әдістеме: «Қай қолымда» ойыны

Ойынның барысы:

Үлкен кісі қолына бір затты екі қолына алмастыра жасырып отады. Затты екінші қолына ауыстырғанда арқасына тығып ауыстырады. Бала бәрін бақылап отырып, заттың қай қолда жасырынғандығын табуға әрекеттенеді. Ол үлкен кісінің қолдарынан көзін алмай, барынша ұқыпты болуға тырысады.

Қорытындысы:

Балалар «Қай қолымда» ойының қызыға ойнады. Балалар ойында өте белсенділік танытып өздерінің ұқыпты екендерін көрсете білді.

Хаттама №12

Зерттеуші топ: Ересек Ботақан тобы

Зерттеу уақыты: 07.10.2024

Әдістеме: «Айырмашылықты тап»

Мақсаты: заттарды өзара салыстыру тәсілдерін меңгеру деңгейін анықтау.

Тапсырма: бала 2 суретке зер сала қарап, олардың өзара айырмашылықтарын (барлығы 5 айырмашылық бар) атап көрсетуі қажет.

Даму деңгейлері

Жоғары деңгей – барлық 5 айырмашылықты анықтады.

Орташа-жоғары деңгей – 1 қателік жіберді.

Орташа деңгей – 3 айырмашылықты анықтады.

Орташа- төменгі деңгей – 2 айырмашылықты анықтады.

Төменгі деңгей – 1 айырмашылықты анықтады немесе суреттердің бір-бірінен айырмашылықтары жоқ деді.

Қорытындысы:

Орташа-жоғары деңгей

Сақтағанқызы Сезім

Серік Айша

Шотаева Айша

Ералы Ернар

Ізтлеуова Жанель

Қанат Ибрахим

Ақниетұлы Кенесары

Төребаева Аяна

Орташа төменгі деңгей

Кабиев Ислам

Құттымұратов Абдулазиз

Хаттама №13

Зерттеуші топ: Ересек тобы

Зерттеу уақыты: 08.10.2024

Әдістеме: «Фигураны тап»

Мақсаты: Бұл әдістеме баланың зейін деңгейін анықтауға арналған. Әдістемеде балаларға сурет ұсынылады.

Нұсқау: «Баланың алдына қатарынан бес сурет қойылады. Сурет сол жақта орналасқан тігінен оң жақта тұрған бөлек төрт суреттің біреуіне ұқсайды. Тезірек сол ұқсас суретті тауып көрсету».

Алдымен байқау үшін баланы бір суретті табуға шақырады. Кейіннен зерттеуші балалардың түсінгеніне көз жеткізген соң, бірден онға дейінгі суреттерді табуға шақырады. Эксперимент бала он тапсырманы аяқтағанға дейін жалғасады, бірақ уақыты 1,5 минуттан аспауы керек.

Бағалау нәтижесі:

10 ұпай - бала барлық тапсырманы 45 секундта шешті.

8-9 ұпай - бала барлық тапсырманы 45-50 секундта шешті.

6-7 ұпай - бала барлық тапсырманы 50-60 секундта шешті.

4-5 ұпай - бала барлық тапсырманы 50-70 секундта шешті.

2-3 ұпай - бала барлық тапсырманы 70-80 секундта шешті.

0-1 ұпай - бала барлық тапсырманы 80 секундта шешті

10 ұпай - өте жоғары.

8-9 ұпай - жоғары.

4-7 ұпай - орташа.

2-3 ұпай - төмен.

0-1 ұпай - өте төмен.

Қорытындысы:

8-9 ұпай - жоғары

Қанат Ибрахим

Изтлеуова Жанель

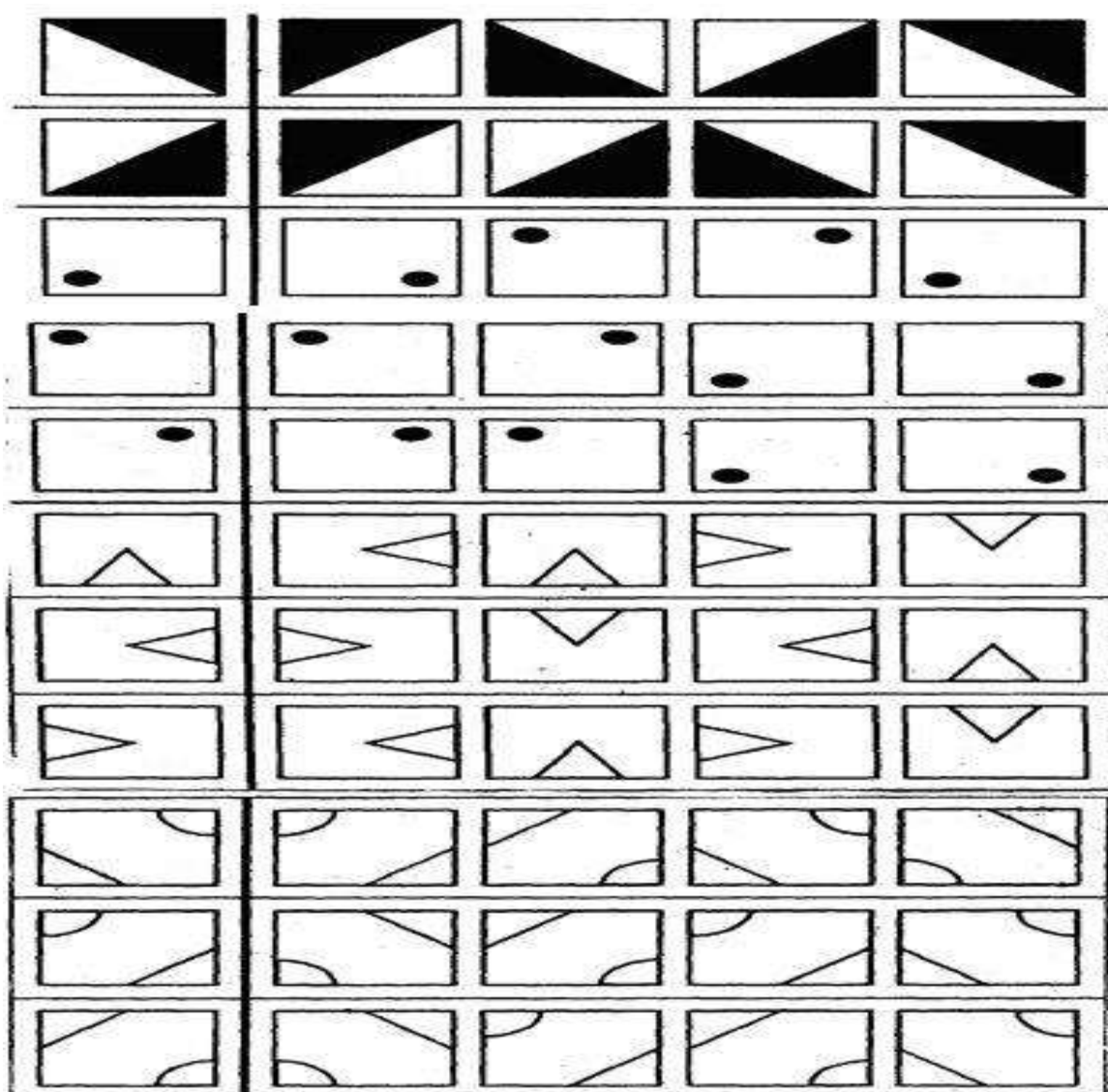
Кенжебеков Али

4-7 ұпай - орташа.

Самат Мұхамад

Теңелбай Раяна

Шотаева Айша

Хаттама №14

Зерттеуші топ: Ересек тобы

Зерттеу уақыты: 16.10.2024

Әдістеме: «Мына суретте не жетіспей тұр?» ойыны

Мақсаты: қабылдау (ұғыну) тұтастығын анықтау.

Тапсырманың сипаттамасы: балаға кейбір заттың бір бөлігі жетіспейтіндей етіп бейнеленген суреттер тобы ұсынылады және жетіспейтін бөлікті мүмкіндігінше тез анықтап, оны атау жөнінде тапсырма беріледі. Диагностика жүргізуші баланың бүкіл тапсырманы орындауға жұмсаған уақытын белгілейді.

Нәтижелерді бағалау

10 балл – бала 25 секундқа жетпейтін уақыт ішінде суреттердегі жетіспейтін барлық

7 бөлікті атап, тапсырманы дұрыс орындады.

8–9 балл – жетіспейтін бөліктерді табуға 26–30 секунд уақыт жұмсады.

4–5 балл – жетіспейтін бөліктерді іздестіруге 36–40 секунд уақыт жұмсалды.

2–3 балл – іздестіру уақыты 41–45 секунд болды.

0–1 балл – бала жетіспейтін бөліктерді табуға 45 секундтан астам уақыт жұмсады.

Даму деңгейі туралы қорытындылар

10 балл – жоғары деңгей.

8–9 балл – орташа- жоғары деңгей.

6–7 балл – ортаңғы деңгей.

4–5 балл – орташа- төменгі деңгей.

0– 3 балл – төменгі деңгей

Қорытындысы:

8–9 балл – орташа- жоғары деңгей.

Қоразбай Мухамад

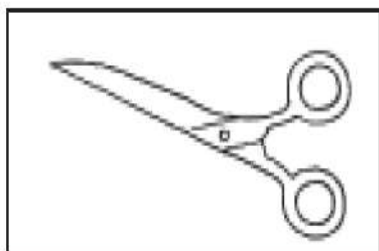
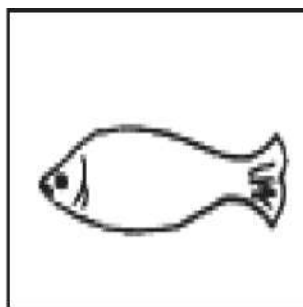
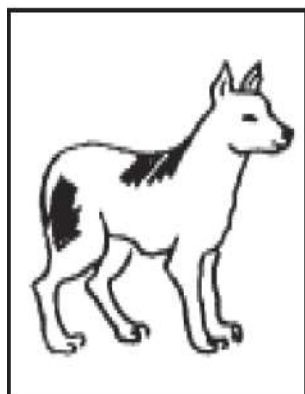
Жолдасбек Марлен

Қанат Ибрахим

Шотаева Айша

Ералы Ернар

Ізтлеуова Жанель

Хаттама№15

Зерттеуші топ: Ортаңғы тобы

Зерттеу уақыты: 17.10.2024ж

Әдістеме: «Айырмашылықты тап» ойыны

Мақсаты: заттардың айырым белгілерін табу қабілетін анықтау.

Тапсырма: бала 2 суретке зейін сала қарап, олардың айырым белгілерін (барлығы 2) табуы тиіс.

Даму деңгейлері

Жоғары деңгей – бала 2 айырмашылықты дұрыс анықтады.

Ортаңғы деңгей – бала 1 айырмашылықты тапты.

Төменгі деңгей – бала тапсырманы орындай алмады.

Қорытындысы:

Ортаңғы деңгей

Қоразбай Ахмад

Қанат Ибрахим

Теңелбай Раяна

Шотаева Айша

Хаттама №16

Зерттеуші топ: Ересек Құлыншақ тобы

Зерттеу уақыты: 18.10.2024

Әдістеме: «Суреттерді салыстыр»

Мақсаты: заттарды өзара салыстыру тәсілдерін меңгеру деңгейін анықтау.

Тапсырма: бала 2 суретке зер сала қарап, олардың өзара айырмашылықтарын (барлығы 5 айырмашылық бар) атап көрсетуі қажет.

Даму деңгейлері

Жоғары деңгей – барлық 5 айырмашылықты анықтады.

Орташа-жоғары деңгей – 1 қателік жіберді.

Орташа деңгей – 3 айырмашылықты анықтады.

Орташа- төменгі деңгей – 2 айырмашылықты анықтады.

Төменгі деңгей – 1 айырмашылықты анықтады немесе суреттердің бір-бірінен айырмашылықтары жоқ деді.

Қорытындысы:

Ортша жоғары деңгей:

Қази Шахназар

Марат Мариям

Берік Алуа

Айбекқызы Айару

Жексенбай Айла

Орташа төменгі деңгей:

Амангелді Бекет

Сакишова Адина

Қасымжан Мұхаммеджан

Хаттама №17

Зерттеуші топ: Ересек тобы

Зерттеу уақыты: 22.10.2024

Әдістеме: «Белгілерді қой» ойыны

Мақсаты: зейіннің нәтижелілігі мен орнықтылығын анықтау.

Тапсырманың сипаттамасы: балаға суретті көрсетіп, онымен қалай жұмыс істеу керектігін түсіндіреді.

Бұл жұмыстың реті мынадай: әрбір шаршыға, үшбұрышқа, шеңберге және ромбыға үлгінің жоғарғы жағында берілген белгіні қою керек. Бала тапсырманы 2 минут уақыт ішінде үзіліссіз орындайды. Оның зейінінің ауысуы мен бөлінуі мынадай формуламен анықталады:

$S = (0,5 N - 2,8 n)$: 120, мұндағы

S – зейіннің ауысу және бөліну көрсеткіші;

N – 2 минут ішінде қарап көрген және тиісті таңбалармен белгіленген геометриялық фигуралардың мөлшері;

n – тапсырманы орындау барысында жіберілген қателердің мөлшері. Дұрыс қойылмаған немесе қойылмай кеткен таңбалар қателерге жатады.

Нәтижелерді бағалау

10 балл – S көрсеткіші 1,00-ден артық.

8–9 балл – S көрсеткіші 0,75 – 1,00 шегінде.

6–7 балл – S көрсеткіші 0,50 – 0,75 шегінде.

4–5 балл – S көрсеткіші 0,25 – 0,50 шегінде.

0–3 балл – S көрсеткіші 0,00 – 0,25 шегінде.

Даму деңгейі туралы қорытындылар

10 балл – жоғары деңгей.

8–9 балл – **орташа- жоғары деңгей.**

6–7 балл – орташа деңгей.

4–5 балл – **орташа- төменгі деңгей.**

0–3 балл – **төменгі деңгей.**

Қорытындысы:

6–7 балл – орташа деңгей.

Асылханқұлы Батырбек

Есбулганов Айәмір

Ералы Ернар

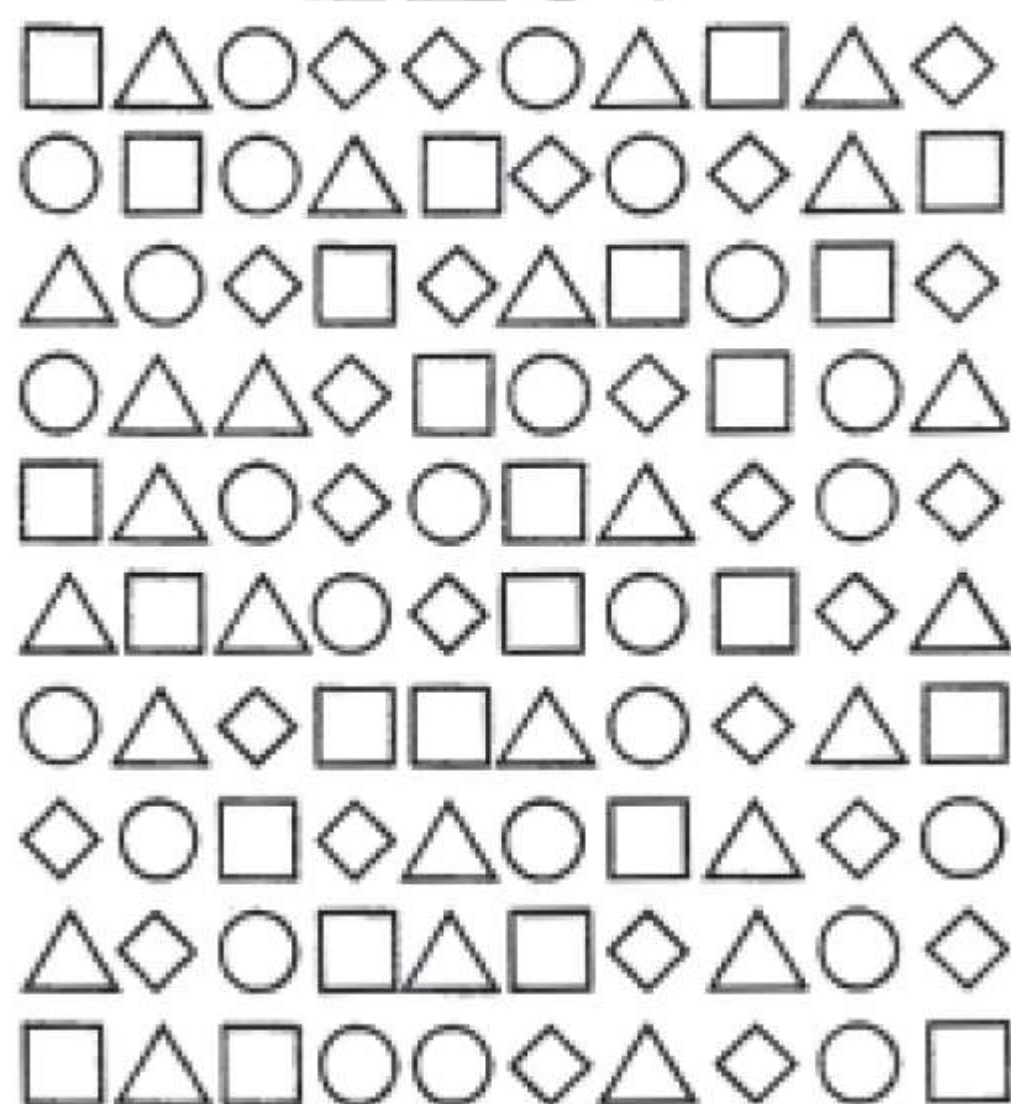
4–5 балл – орташа- төменгі деңгей.

Жолдасбек Жаннұр

Қанат Ибрахим

Қоразбай Ахмад

$\sqrt{\quad}$ $\triangle -$ $\oplus$ $\diamond \cdot$

Хаттама №18

Зерттеуші топ: 4-жас тобы
Зерттеу уақыты: 24.10.2024

Әдістеме: «Керна-Ирасек тесті бойынша»

Мақсаты: Балалардың мектепке дайындығының даму деңгейінің анықтау.

Тест 3 тапсырмадан тұрады түсінігі бойынша фигура салу, жазба әріптен фразаны графикалық көшіру, және белгілі кеңестік жағдайында нүктелерді көшіріп бейнелеу.

Тест бір баламен немесе балалардың шағын тобымен қолдану нұсқасына сәйкес жүргізіледі.

Тапсырмалар:

1 тапсырма. Ер адам фигурасын салу

2. тапсырма Жазылған мәтінді имитациялау бейнелеп жазу

3. Нүктелер тобын көшіріп салу.

Қорытындысы:

4 жас ересек тобы танытып тапсырмаларды орындады.

Нәтижесінде Мектеби жетілген балалар болып берілген тесттің үш тапсырмасын орындағандар болған жоқ. орташа жетілгендер 6-9балл және жетілмегендер 10және артық балл алғандар

Педагог-психолог: Елшибекова.А.О

Хаттама №19

Зерттеуші топ: Ересек тобы

Зерттеу уақыты: 25.10.2024

Әдістеме: «Фигуралардың суретін салып бітіру» ойыны

Мақсаты: шығармашылық қуатты, оның даму деңгейін анықтау.

Тапсырманың сипаттамасы: балаға 4 фигура беріледі де, ойлана отырып, олардың суретін салып бітіру ұсынылады.

Нәтижелерді бағалау

10 балл – бала жекелеген бөліктерді суреттердегі бейнелермен салыстыра отырып, тұтас суретті салады.

8–9 балл – бала қиялдаған сюжеті бойынша бірнеше нысанның суретін салады.

5–7 балл – бала әртүрлі қосымшалары бар жеке нысанның суретін салады.

3–4 балл – бала әлде бір қарапайым, әдеттен тыс бір сурет салды.

0–2 балл – бала ештеңе ойлап таппады, өзіне мәлім әлде бір нәрсенің суретін салды.

Даму деңгейі туралы қорытындылар

10 балл – жоғары деңгей.

8–9 балл – орташа-жоғары деңгей.

5–7 балл – орташа деңгей.

3–4 балл – орташа- төменгі деңгей.

0–2 балл – төменгі деңгей.

Қорытындысы:

5–7 балл – орташа деңгей.

Ержан Жаннұр

Асылханұлы Батырбек

Есентаева Дария

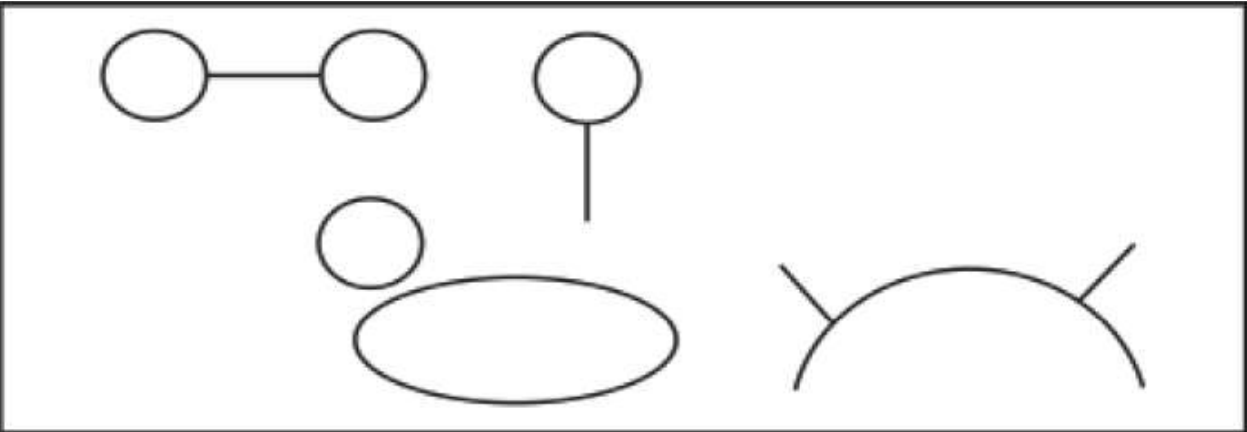
3–4 балл – орташа- төменгі деңгей.

Ералы Ернар

Кенжебеков Али

Серік Айша

Теңелбай Раяна

Хаттама №20

Зерттеуші топ: Ересек тобы

Зерттеу уақыты: 01.11.2024

Әдістеме: «ОТБАСЫНЫҢ СҮРЕТІ» тесті

Баланың ішіне тереңірек кіріп және ол қалай тұрады, оны не мазалайды, ол нені армандайды, қоршаған әлемді, отбасын және Сіздің өзіңізді қабылдауы қалай екенін түсінгіңіз келе ме? 4-5 –жастан бастап Саз сүретті «Менің отбасым»-таты тест өткізе аласыз. Балалар қоршаған әлемді үлкендер сияқты қабылдамайды. Ерекше бала ұғынулары үлкендер түсінбейтін және қабылдамайтын, эмоциялық реакцияларды шақырады. Баланың ішкі дүниесінде, сыйыспайтын, кездейсоқ сияқты фантастикалық бейнелер, өз «теориясы» құрылады.

Тестің мәні

Балаға қағаздың стандарттық парағын, түрлі-түсті қарындаштар жиынтығын береді (жай қарындаш, қалам, өшіргішті бермесе дұрыс болады), сосын: «Өз отбасынды сүретте»-дейді. Бірақ отбасы құрамына кім кіретінің есіне салу керек емес, өзі қалай көрсе, солай салсын. Егер бала сұраса кімді салайын деп, оған толық ерік беріңіз, тіпті аңдарды салса да салсын, бәрібір сүрет жеткілікті ақпаратты болады. Сүрет салып болғаннан кейін, жетекші сұрақтар қойыңыз: кім қайда сүреттелді, отбасы мүшелері не істеп жатыр, кім қандай көңіл-күйде және т.б.

Қорытындысы:

Әр балаларға жеке-жеке «Отбасының суреті» әдістемесі тақырыбында суреттер салдырдым. Балалардың салған суреттері арқылы жеке жұмыстар жүргізіп және салған суреттерімен жеке әңгімелесу жұмыстарын жүргіздім.

«ОТБАСЫНЫҢ СҮРЕТІ» тесті

Баланың ішіне тереңірек кіріп және ол қалай тұрады, оны не мазалайды, ол нені армандайды, қоршаған әлемді, отбасын және Сіздің өзіңізді қабылдауы қалай екенін түсінгіңіз келе ме? 4-5 –жастан бастап Саз сүретті «Менің отбасым»-таты тест өткізе аласыз. Балалар қоршаған әлемді үлкендер сияқты қабылдамайды. Ерекше бала ұғынулары үлкендер түсінбейтін және қабылдамайтын, эмоциялық реакцияларды шақырады. Баланың ішкі

дүниесінде, сыйыспайтын, кездейсоқ сияқты фантастикалық бейнелер, өз «теориясы» құрылады.

Тестің мәні

Балаға қағаздың стандарттық парағын, түрлі-түсті қарындаштар жиынтығын береді (жай қарындаш, қалам, өшіргішті бермесе дұрыс болады), сосын: «Өз отбасыңды сүретте»-дейді. Бірақ отбасы құрамына кім кіретінің есіне салу керек емес, өзі қалай көрсе, солай салсын. Егер бала сұраса кімді салайын деп, оған толық ерік беріңіз, тіпті аңдарды салса да салсын, бәрібір сүрет жеткілікті ақпаратты болады. Сүрет салып болғаннан кейін, жетекші сұрақтар қойыңыз: кім қайда сүреттелді, отбасы мүшелері не істеп жатыр, кім қандай көңіл-күйде және т.б.

Сүрет салуды бастау алдында

Баланың әдеттегі көңіл күйін байқаңыз. Бұл тапсырманы отбасылық жанжалдан, ұрыстан және қайғы-қасіреттен кейін, беруге болмайды. Әйтпесе Саз сол мезеттегі баланың көңіл күйіне сәйкес ситуациялық сүрет аласыз. Тапсырма орындап жатқан уақытта баланың үстінде тұрмаңыз, бірақ кейіпкерлердің және нәрселердің бейнелеу тәртібін білдірмей байқаңыз.

Баланы сүреттеу кезінде түземеніз («сен әкенді салуға ұмыттың», «құлақ, қолды сал, т.б.»)

Алған нәтижелерді баланың көзінше талқыламаңыз – бұл тест Саз үшін, Сіздердің ойлануларыңыз үшін.

Аса дәл ақпарат алу үшін, бірнеше күн аралығында 3-4 рет тест өткізіңіз және сүретте жиі қайталанатын детальдарды анықтаңыз. Сүретті «түсіндіру» кезінде зор маңызда болатыны, ол «түсініктеме берушінің» дұрыс күйі, өз қиялын мен интуициянды қосу қажет.

Түсініктеме беру

Сүретте ештеңе кездейсоқ болуы мүмкін емес. Себебі бала заттарды натураға қарап салмайды, ол өз эмоциясын және күйзелісін білдіреді. Міне балалар шығармасының бірнеше мысалы.

1- сүрет.

Бұл сүретте бала өте астарлы отбасылық рольдің бөлу ерекшелігін сезген. Мама – жанұя басы, онда бәрі үлкен – көздер, мұрын, ал әсіресе ауыз. Бірақ мамасының көздері мұнды, және жүректе гүлмен жабылған, қолдары жоқ, ол ештеңе өзгерте алмайды. Папасы мөлшер бойынша (баланың қабылдауында)

мамасынан көбірек кіші. Мамасының бір жағында 12-жасар ағасы тұрып кеткен шашы бар және екінші жағында, сондай бойдағы, ұқыпты, бірақ барлық түймесіне салынған 6-жасар сүретшінің өзі. Маманы тыңдауды тек папа жақсы көреді, ол үшін онда құлақ та бар, ал балаларда ата-аналарын естімейтін берікті қалаңбау бар.

2-сүрет.

Бұл сүретте де отбасы. Адам тұрмайтын, көп бос, терезелер саны бар, үлкен үй. Шатырдың астында, тордың артында сүретшінің өзі тұрады. «Мамам мен папам жұмыста, мен серуендеп жүрмін...». Сүрет авторын төменде, машинаның қасында көруге тырысыңыз.

Балақай өзін таң қаларлық кішкентай, мүсәпір, жалғыз сезінеді, дұрыс емес пе? Түрлі түсті гаммасы да мұнды: сұр түс басымды және машинада кішкене жасыл түс бар (ол папасы кейде оны қыдыртады). Ал зор «қолдар» – шатырдағы антенналар баланың үстіндегі тұрған, оның сезімдерін басатын, оны жалғыздық пен үрей торына артына қамайтын ата-анасын есіне түсіреді. Осындай сүретті көріп, баланың халі нашар екенін, оған көмек қажет екендігін түсінесін.

3 -сүрет.

Ал мында бәрі де жақсы! Отбасы жиналған, жүздерінде күлкі, бәрі бір- біріне қолдарын созып қолдап немесекөмектесіп отыр. Бала бәрін жақсы көреді өзін де қоса, кішкентай ұсақ детальдар, ашық түстер көп. Сүреттен қуаныш пен еріктің лебі келіп тұр

ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ЕРЕЖЕСІ

1. Сүрет салып бітіргеннен соң баланы сұраңыз, «кім не екенін», кім немен айналысады.

«мен ағамды салуға ұмытып кетіппін» или «әпкем симай қалды» - сияқты ескертулер маңызды емес. Егер отбасынан біреу сүретте жоқ болса, ол мынаны білдіреді:

- Осы адамға жағымсыз санасыз сезімдердің болуы. Мысалға, кіші інісіне қатты қызғаншақтық; Бала өзінше ойлайды: «Мен інімді жақсы көруім тиіс, ал ол менім ашуымды келтіреді, бұл жаман. Сондықтан тіпті ештеңе салмаймын.».

Сүретте «ұмытылып қалған» адаммен эмоциялық жалғасу толығымен жоқтығы. Бұл адам баланың эмоциялық дүниесінде жоқ.

2. Сүретте автордың өзі жоқ.

- Жақындармен қатысудағы қиындықтар: «Мені мұнда байқамайды», «Мен өзімді, шеттетілген болып сезінемін», «Маған отбасында өз орнымды табу қиын»

- Бала отбасынан «кетеді»: «Мені мұнда қабылдамайды, жарайды керек емес, маған оларсыз да жаман емес.»

3. Сүретте – ойдан шығарылған отбасы мүшесі. Бала отбасында аяғына дейін алмаған, сезімдердегі вакуумды толтыруға тырысады. Балалар жиі шынында да үйде тұрмайтын, құстарды, жануарларды салады, ол баланың біреуге керек және қажет екендігін ансауын маңыздайды, демек, ата-аналар сүйіспеншілікте, мейірімділікте, еркелікте мұқтажын қанағаттандырмайды.

4. Бейнеленген кейіпкерлердің көлемі бала үшін оның маңыздылығын көрсетеді (4-сүретті қара). Баланың ойлауынша, адам тым үлкен болса, солайша ол белсенді екені. Жиі кішкентай балаларда барлық дене бітімді орналастыру үшін қағаздың беті жетпейді..

5. Қағаз бетіндегі баланың көлемі.

Егер бала өзін кішкентай қылып, беттің бұрышында орналастырып салса, онда сол мезетте өте төмен өзін-өзі бағалауы, немесе, ол өзін ең кішкентаймын деп санайды. Өзін-өзі жоғары бағалайтын балалар өздерін ата-аналарынан да ірілеу, үлкен қылып сүреттейді. (5-сүретті қара).

6. Баланың сүреттегі орналасу орны, оның отбасындағы жағдайын көрсетеді. Ортада, әке мен шешесінің арасында, немесе өзін бірінші қылып салғанда, онда ол өзін үйде керек және қажетті екендігін сезінеді. Егер бала өзін басқалардан бөлек сүреттесе, немесе өзін ең соңында салса, онда ол қызғаншақтықтың, сәтсіздіктің белгісі.

7. Бейнелердің арасындағы қашықтық эмоциялық жақындықты немесе керісінше қарым-қатынас үзілгендікті мәлімдейді. Фигуралар бір-бірінен қаншама алыста болса, соншама олардың эмоциялық бірікпеушілігі үлкен. Кейбір сүреттерде балалар бірікпеушілікті сезінетіндерің, отбасы мүшелері арасындағы бос кеңістікке әртүрлі заттарды (жиһаз, вазалар, ...), бөгде, ойдан шығарған адамдарды, кіргізіп көрсетеді. Эмоциялық жақындық кезінде туысқандар бір біріне тіпті жақын сүреттелген, олар қолдармен тиіп тұр. Бала қаншалықты өзін бір отбасы мүшесінің қасына бейнелесе, соншалықты оның жақындасу дәрежесі осы адамға биік болады және керісінше.

8. Отбасы мүшелерін бейнелеу реттілігі. Әдетте бірінші, бала өзін не, не өз пікірі бойынша отбасындағы отбасы мүшесінің, ең сүйіктісін, ең маңыздысын салады. Әдетте ең соңғы сүреттелген туысқан өте төмен белсенділікте болады (ол баланың өзі де болуы мүмкін).

9. Қағазда фигураларды орналастыру

Зер салып қараңыз, сүретте кім жоғары, кім төмен орналасқан. Аса биікте орналасқан кейіпкер, баланың пікірі бойынша, отбасында көбірек маңыздылығы бар (тіпті егер ол мөлшер бойынша кішкене болса да).

Мысалы, егер бәрінен де жоғары қағазда теледидар бейнеленсе немесе тіпті алты айлық қарындасы болса да, онда ол баланың сезімінде дәл осылар қалған отбасы мүшелерін «басқарады» (6-сүретті қара).

10. Балада мазасыздықты туындыратын, кейіпкер немесе нәрсе. Қарындашты қатты басумен бейнеленеді, немесе қатты штрихтелінеді, оның нұсқасы бірнеше рет, айналдыра жиектеледі, бірақ бала мұндай кейіпкерді аса көрінбейтін де қылып «дірілдеген» сызықпен сүреттейтіні де болады.

11. Дене мүшелері.

Бас.

Бұл – маңызды және өте бағалы дене мүшесі. Ой, ептілік – баста. Отбасының ең ақылды, ойшылын бала үлкен баспен сүреттейді. (7- сүретті қара).

Көздер.

Тек қарау үшін ғана емес, олар уайымды да білдіреді. Кейіпкердің үлкен, кен ашылған көздері баламен мазасыз, тынышсыз, көмекте мұқтаж ретінде қабылданады. (8-сүретті қара). «Нүкте» немесе «сызықша» көздері бар кейіпкерлер – өздерінің ішінде жылауға ішкі тыйым салуды ұстайды (яғни, адам тұйық, түйсіксіз немесе саналы түрде, өз эмоцияларын көрсетпейді, жиі теріс).

Құлақтар.

Бұл – сынды және тіпті кез келген өзін туралы ақпаратты қабылдау органы. Үлкен құлақтары бар кейіпкерлер айналасындағыларды тыңдайды. Егер құлақтар тіпті де болмаса, онда адам ешкімді тыңдамайды, ол туралы айтқандарды ескірмейді (9-сүретті қара).

Ауыз.

Сүретте ауыз – «шабуыл органы», ауызбен агрессияны білдіреді, ұрыссады, тістейді, ренжиді. Үлкен немесе/және штрихтап тастаған аузы бар кейіпкер қауіптің көзі болып қабылданады. Егер тіпті аузы болмаса, ол нүкте, сызық түрінде салынса – адам өз сезімін жасырады, сөздермен айта алмайды немесе басқаларға ықпалы тимейді.

Мойын.

Бастың сезімдерге деген өзін-өзі бақылау мүмкіндігін символмен көрсетеді. Мойны бар адам өз сезімдерін басқаруға қабілетті (жиірек ол үлкен адам).

Қолдар.

Қолдар функциясы – жабысу, қосылу, айналадағы адамдармен қарым-қатынаста болу, яғни әрекет жасау қабілеті. Қолдарда саусақтар көп болған сайын, кейіпкер күшті болады. Қолдың ұзындығы оның көпшілдігін айтады, қысқа қолдар ішкі дәрменсіздігін, жасқаншақтығын, қатынас жетіспеуін

білдіреді. (10-сүретті қара).

Аяқтар.

Жүруге, тірек үшін, қозғалу еркіндігі үшін керек. Аяқта тіреу орны көбірек болған сайын, кейіпкер нық және сенімді жерде тұрады. Оң аяғы - отбасы ақиқатынан тыс тіреуді білдіреді, сол аяғы – отбасындағы (11-сүретті қара).

12. Сүреттің түрлі түсті гаммасы – сезім палитраның индикаторы. Ең жақсы көретін түстермен бала отбасындағы ең жақын мүшелерін, өзін салады, жақсы көрмейтін түнеріңкі түстер баланың жақсы көрмейтін адамдарына қалады. Жалпы түрлі түсті палитраға назар аударыңыз: жарқын түстің басым болуы жақсы көңіл күй туралы айтады, ал түнеріңкі түстер, мазасызданғанға және жабырқанқығанға көрсетеді (егер, әрине, қара түс бала үшін сүйікті болмаса). Мамалар әншейінде әдемі көйлекпен, шашында шаш тұтқышы бар болып бейнеленеді, ұсақ детальдардың көбі бар, шаштың түсі де ерекеше болуы мүмкін, мұқият детальдар салынады, себебі бала өз махаббатын көрсетеді. Балалар өз-өздерін бағалап сайма-сай мұқият сүреттеп, әдемі киіндіріп салады. Баланың барлық жақын және сүйікті туысқандары сияқты, сүйікті әкесі де сәнді,

13.

Бала тек өзін салады, барлық қалғандарды салуға «ұмытып», бұл оның өзі өзін отбасы мүшесі екенін сезбейтінін айтады. Баланы отбасында шеттейді, сәтсіздік пен эмоциялық проблемалар оны басады. Дене бітімі кішкентай болуы мүмкін, парақтың бұрышында «тығылып» қалған, қараңғыда, жағып тастаған бетпен. Бірақ болады, өзін-өзі бағасында көтермеленген бала тек өзін, өз маңыздылығын көрсету үшін сүреттейді. Ол мұқият киімнің, жүзінің детальдарын сүреттейді, дене бітімі өте үлкен, жарқын.

13. Сүреттегі Күн – қорғау және жылылықтың символы. Бала мен күннің ортасында болатын, адамдар мен нәрселер – ол өзін қорғалдым деп сезінуге, энергия мен жылулықты пайдалануға кедергі болатындар. (12-сүретті қара).

14. Ұсақ детальдердің көптігі, жабық детальдар (шәрпы, түймелер) баланы оларға жібермейтін тыйымдар, құпиялар туралы білдіреді.

Хаттама №21

Зерттеуші топ: Кіші тобы

Зерттеу уақыты: 15.11.2024ж

Әдістеме: «Араға көмектес»

Мақсаты: Беске дейінгі санау білімдерін тексеру.

Тапсырма: Араға барлық гүлдерді реті бойынша ұшып өтуге көмектес.

Даму деңгейінің қорытындысы:

Төмен – тапсырманы орындауда қиналды, тапсырманы орындай алмады.

Орташа – берілген тапсырманы жартылай орындады.

Жақсы – берілген тапсырманы толық орындады.

Қорытындысы:

Жақсы деңгей:

Алматұлы Алан

Аманчина Айлин

Болатбай Айдар

Жанатай Фатима

Орташа деңгей:

Жұмаш Даниал

Оразбай Хадия

Орынбек Ақсезім

Хаттама №22

Зерттеуші топ: Өркен 4-жас тобы

Зерттеу уақыты: 25.11.2024

Әдістеме: «Кактус» тесті бойынша»

Мақсаты: Балалардың эмоционалдык жағдайын анықтау, агрессияны анықтау даму деңгейінің анықтау.

Балаларға сұрақтар қойылады.

Сұрақтар:

Кактус деген не?

Кактус гүлдей ме? Гүлі қандай болады?

Кактус қай жерде өседі?

Кактустың басқа өсімдіктерден қандай айырмашылығы бар?

Кактус қандай түстерде болады?

Кактусқа қол тигізгенде не болады?

1 тапсырма. Бейнелеу тапсырмасы. Балаларға кактустың суретін салу беріледі.

2. тапсырма. Егер кактусқа қол тигізсе не болады?

3. Өңгімелесу

Қорытындысы:

4 жас ересек тобы танытып, тапсырмаларды орындады.

Нәтижесінде бұл әдістер арқылы балалардың кактус туралы ойын тереңірек ойлануға, табиғатқа деген қамқорлық сезімін оятты.

Педагог-психолог: Елшибекова.А.О

